

Privitak 3 - Odgovori na komentare pristigle na javnom savjetovanju

Zaprimljeni komentari:			
Br.	Autor	Komentar	Odgovor
1.	A1	<p>A1 uvodno naglašava da se ne slaže s prijedlogom odluke HAKOM-a prema kojem sve jednokratne naknade za veleprodajne usluge HT-a rastu za čak 23%. Navedeno povećanje je potpuno neopravdano iz razloga što isto dolazi nakon manje od godinu dana primjene postojećih jednokratnih naknada (koje je i zadnjim izmjenama HAKOM značajno povećao), a pogotovo iz razloga što HAKOM u prijedlogu odluke ni na koji način nije pojasnio razloge tako značajnog povećanja.</p> <p>Naime, vezano za navedeno povećanje jednokratnih naknada, u prijedlogu odluke HAKOM samo navodi sljedeće:</p> <p><i>„S obzirom da se specifikacija aktivnosti i trajanje aktivnosti koje su uključene u izračun troška jednokratnih naknada nisu promijenile od prosinca 2022. kada su određene trenutno važeće jednokratne naknade, HAKOM je u ovom postupku smatrao potrebnim ažurirati samo vrijednost sata rada zaposlenika i vrijednost WACC-a.“</i></p> <p>Kako vrijednost WACC-a ima utjecaj samo pri određivanju dijela naknada kod DSLAM pristupa (koji niti jedan operator trenutno ne koristi), jasno je da predmetno povećanje od 23% za sve ostale jednokratne naknade dolazi isključivo kao posljedica povećanja vrijednosti sata rada zaposlenika HT-a. S obzirom da navedeno povećanje ni na koji način nije pojašnjeno u prijedlogu odluke, a vrlo teško je povjerovati da su se plaće HT zaposlenika koji obavljaju terenske aktivnosti (MFG) povećale u tolikoj mjeri, A1 smatra da HAKOM treba dodatno provjeriti i u konačnoj odluci pojasniti koji su se to troškovi na HT strani povećali, a koji bi mogli dovesti do tako značajnog povećanja ukupnog troška rada HT-ovih terenskih ekipa (MFG).</p> <p>Kako u razdoblju od 2019. (na čijim podacima se temelje postojeće jednokratne naknade) do 2022. nije zabilježeno značajnije povećanje troškova rada (tj. povećanje plaća zaposlenika) na tržištu, ostaje</p>	<p>Prihvaća se</p> <p>Nastavno na zaprimljene komentare, HAKOM je od HT-a zatražio da dostave detaljan izračun internog troška rada za FUB-ove čiji je trošak bio uključen u izračun jednokratnih naknada i troška sata rada u Core mreži na temelju troškova iz 2022.</p> <p>HT je dostavio obrazloženje na način da je pojasnio kako je trošak sata rada zaposlenika baziran na metodologiji koja je revidirana od strane neovisne revizije te usklađena s principima financijske metodologije. Izračun internog troška sata rada za 2024. izrađen je temeljem stvarnih troškova nastalih u 2022.</p> <p>Napominju kako se izračun internog troška sata rada vrši na razini FUB-a i to za organizacijska, funkcionalna te projektna mjesta troška na kojima su evidentirani zaposlenici. Računa se prosječni trošak sata rada na razini FUB-a tzv. <i>HRPF (hourly rate per FUB)</i>. Sva mjesta troška, kao i troškovi svedeni su na organizaciju na kraju godine. Takvo svodenje je potrebno provesti ukoliko sredinom godine dolazi do reorganizacije uslijed koje dolazi i do prelazaka ljudi s jednog mjesta troška na drugo ili/i promjena u izgledu organizacije.</p> <p>Dodatno pojašnjavaju da u kalkulaciji koriste udvostručeni faktor od 21,6% iz razloga što su dostavljeni troškovi za 2022. a koji služe kao ulazni podaci za 2024. te smatraju kako je potrebno prilagoditi jaz od dvije godine kroz stopu inflacije.</p> <p>HAKOM naglašava da je HT trebao dostaviti tražene podatke, a to je trošak za 2022. te da nije bilo potrebe, niti je to HAKOM tražio, da prilagođavaju trošak iz 2022. trošku u 2024.</p> <p>Naime, HAKOM smatra kako se na troškove iz 2022. ne treba naknadno dodavati iznos inflacije za 2022. budući da je inflacija već uključena u stvarne troškove na kojima se i temelji izračun internog sata rada.</p> <p>HAKOM je u ažuriranom modelu izračunao trend OPEX troškova na način da je za 2023. korišten podatak o visini ostvarene prosječne stope inflacije u RH objavljen</p>

	<p>potpuno nejasno kako je moguće da su se troškovi HT-ovih MFG zaposlenika povećali u tako značajnoj mjeri. Naime, potaknuti visokom stopom inflacije koja je zabilježena za 2022. godinu (10,8%), poslodavci u RH su tijekom 2023. godine u velikoj mjeri povećavali plaće svojim zaposlenicima kako bi umanjili negativne efekte spomenute inflacije, pri čemu se navedeno povećanje u prosjeku kretalo od 10 do 15 posto, ovisno o izvoru, dok su u ranijim godinama zabilježena ipak niža povećanja plaća. Kako se HAKOM-ov izračun jednokratnih naknada temelji na troškovima rada iz 2022. godine, isti u sebi ne bi trebao sadržavati spomenuto povećanje troška rada iz 2023. godine.</p> <p>Dodatno, A1 napominje da ni u odluci iz 2022. godine kojom su određene trenutne jednokratne naknade nije zabilježeno toliko veliko povećanje troška rada u odnosu na prethodnu odluku, iako se ista temeljila na troškovima rada iz 2012. godine. Stoga je još teže za shvatiti kako je moguće da se sada u znatno kraćem roku (od 2019. do 2022.) dogodila tako velika promjena u troškovima rada, a što nije zabilježeno u spomenutom prethodnom razdoblju od 2012. do 2019. godine.</p> <p>Nadalje, HAKOM u prijedlogu odluke navodi i sljedeće: <i>„Potrebno je napomenuti da neke aktivnosti čiji troškovi su uključeni u izračun jednokratnih naknada ne obavljaju zaposlenici HT-a nego vanjski izvođači. U tim slučajevima u izračun troškova tih aktivnosti su uzeti stvarni troškovi koje HT plaća svojim vanjskim izvođačima.“</i></p> <p>S obzirom da u prijedlogu odluke nigdje nije jasno navedeno koje poslove i u kolikoj mjeri obavljaju vanjski izvođači, a ne zaposlenici HT-a, uz pretpostavku da se troškovi navedenih vanjskih izvođača nisu mijenjali, povećanje troška rada HT-ovih zaposlenika bi prema HAKOM-ovom prijedlogu novih naknada moglo iznositi i više od spomenutih 23% (koliko iznosi ukupno povećanje jednokratnih naknada), što nikako nije opravdano.</p> <p>Slijedom svega navedenog, A1 moli HAKOM da prije donošenja konačne odluke detaljno provjeri razloge značajnog povećanja troškova rada zaposlenika u 2022. godini u izračunu koji je dostavio HT. Bez obzira što HT i HAKOM uvijek tvrde da se radi o trošku koji je određen metodologijom koju je provjerio i potvrdio neovisni revizor, navedeno ipak ne znači da nije potrebno utvrditi (i pojasniti) na što se navedeni troškovi točno odnose, a pogotovo iz razloga što</p>	<p>od strane Državnog zavoda za statistiku (DZS), dok je za buduća razdoblja (2024. - 2027.) korišten podatak o visini očekivane stope inflacije za RH objavljen od strane Europske komisije (EK). Naime, prema zadnje dostupnim podacima, za razdoblje 2023. uzeta je ostvarena prosječna stopa inflacije u RH od 8,00% , dok je za buduća razdoblja uzeta očekivana stopa inflacije za RH u iznosu 2,40% (2024.) i 1,60% (2025.). Za razdoblje do 2027. korištena je pretpostavka da stopa inflacije ostane konstantna u iznosu od 1,60%.</p> <p>HAKOM smatra da isti iznos inflacije treba uključiti i u izračun internog troška radnog sata za jednokratne naknade za razdoblje trajanja od tri (3) godine.</p>
--	--	---

predmetno predloženo povećanje jednokratnih naknada dolazi isključivo kao posljedica promjene tog jednog parametra u izračunu.

Nadalje, a kako je već navedeno u nedavno završenom javnom savjetovanju o novim mjesečnim naknadama, A1 smatra kako je potrebno odrediti da HT u slučaju realizacije veleprodajne usluge za koju je potrebna nadogradnja bakrene mreže do 300 m nema pravo naplatiti bilo kakve dodatne troškove povrh troškova koji se trenutno plaćaju za nadogradnju do 100 m, a sve kako alternativni operatori ne bi HT-u nadoknađivali iste troškove po dvije različite osnove, tj. kroz jednokratnu naknadu koju HT iskazuje sukladno tehničkom rješenju koje za tu potrebu izrađuje te kroz mjesečnu naknadu za korištenje veleprodajne usluge.

Naime, kako je ažuriranjem troškovnog modela značajno povećano pokrivanje bakrenom mrežom u razdoblju od 2019. do 2022. godine, očito je da su u troškovima mjesečnih naknada obuhvaćene i stambene jedinice koje su nanovo izgrađene u tom razdoblju te stoga nije opravdano naplaćivati troškove njihovog povezivanja i kroz dodatne jednokratne naknade.

U tu svrhu A1 dodatno ukazuje i na komentar HAKOM-a iz odluke o jednokratnim naknadama iz 2022. godine (komentar broj 8) u kojem se navodi sljedeće:

„Naime, HAKOM je utvrdio da je trošak spajanja svih objekata koji se nalaze u područjima pokrivanja MDF-ova kako ih je prijavio HT tijekom izrade BU-LRIC+ troškovnog modela HAKOM-a uključen u izračun troškova pokrivanja tih objekata bakrenom mrežom te se kao takav nadoknađuje kroz mjesečne naknade. Dakle, ako se objekt nalazi u području pokrivanja MDF-a tada je trošak njegovog spajanja već pokriven mjesečnim naknadama. Ukoliko se neki novi objekt u međuvremenu izgradi, budući da je trošak izražen po liniji a ne po kilometru ili metru, HAKOM je mišljenja da s obzirom da se u tom slučaju povećava i brojnik i nazivnik (ukupan trošak i broj linija/korisničkih jedinice) neće doći do značajnijeg odstupanja u prosječnom trošku tog resursa u troškovnom modelu.“

Stoga, prema mišljenju A1, nije opravdano zadržati postojeći model naplate za situacije u kojima HT kod podnošenja zahtjeva za veleprodajnom uslugom definira da su za realizaciju usluge potrebni dodatni radovi u mreži (tj. nadogradnja do 300m). Sukladno

Što se tiče prijedloga A1 „o potrebi određivanja da HT u slučaju realizacije veleprodajne usluge za koju je potrebna nadogradnja mreže do 300 m nema pravo naplatiti bilo kakve dodatne troškove povrh troškova koji se trenutno plaćaju za nadogradnju do 100 m, a sve kako alternativni operatori ne bi HT-u nadoknađivali iste troškove po dvije različite osnove, tj. kroz jednokratnu naknadu koju HT iskazuje sukladno tehničkom rješenju koje za tu potrebu izrađuje te kroz mjesečnu naknadu za korištenje veleprodajne usluge“, HAKOM ponavlja odgovor koji je dao i na javnom savjetovanju za mjesečne naknade za regulirane veleprodajne usluge, te ističe da odredbe standardnih ponuda na koje se A1 referira nisu predmet ovoga postupka te da bi ih se trebalo izmjeniti u zasebnom postupku izmjene standardne ponude, ako je opravdano.

		<p>navedenom modelu, HT izrađuje tehničko rješenje i procjenjuje iznos jednokratnih troškova koje operator korisnik inicijalno plaća u iznosu od 50% te se isti naknadno, kroz umanjenje jednokratnih i mjesečnih naknada za tog korisnika, postupno nadoknađuje operatoru korisniku kroz razdoblje od nekoliko godina. Kako su navedeni troškovi već pokriveni mjesečnom naknadom koju operator korisnik plaća za korištenje veleprodajne usluge, u navedenim situacijama nije opravdano plaćati bilo kakvu dodatnu jednokratnu naknadu povrh standardne aktivacijske naknade kao što je to slučaj i kod nadogradnje mreže do 100m.</p> <p>Konačno, A1 moli HAKOM da kod donošenja konačne odluke vodi računa o početku primjene novih jednokratnih naknada na način da se nove naknade počnu primjenjivati u isto vrijeme za operatore korisnike i za HT u MST-u, a sve kako bismo izbjegli situacije koje su nastajale kod nekih prethodnih odluka HAKOM-a prema kojima su operatori korisnici i po nekoliko mjeseci plaćali veće naknade HT-u, dok se pritom HT-u ostavljao dodatni rok za prilagodbu svojih ponuda u MST-u.</p>	<p>Nastavno na komentar „<i>da kod donošenja konačne odluke HAKOM treba voditi računa o početku primjene novih jednokratnih naknada na način da se nove naknade počnu primjenjivati u isto vrijeme za operatore korisnike i za HT u MST-u, a sve kako bismo izbjegli situacije koje su nastajale kod nekih prethodnih odluka HAKOM-a prema kojima su operatori korisnici i po nekoliko mjeseci plaćali veće naknade HT-u, dok se pritom HT-u ostavljao dodatni rok za prilagodbu svojih ponuda u MST-u</i>“ HAKOM ističe kako će voditi računa o početku primjene novih jednokratnih naknada na način da se nove naknade počnu primjenjivati u isto vrijeme i za operatore korisnike i za HT.</p>
2.	Telemach	<p>I./ Uvodno, Telemach ističe kako nije u suglasan s objavljenim Prijedlozima Odluka o određivanju jednokratnih naknada na tržištu M1 i M3b te niže sumarno navodimo ključne poruke, a pojedinačne komentare Telemach iznosi dalje u dokumentu:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ objavljenim prijedlozima Odluke HAKOM-a se dodatno povećava trošak korištenja veleprodajnih usluga Hrvatskog Telekom d.d. (dalje: HT), što zajedno s objavljenim prijedlozima Odluka HAKOM-a o određivanju mjesečnih naknada reguliranih veleprodajnih usluga, izrazito negativno utječe na poslovanje alternativnih operatora te rezultira značajnim i neplaniranim povećanjem veleprodajnog troška; ➤ nužno je izvršiti dodatnu provjeru jedine ažurirane vrijednosti internog troška sata rada u izračunu jednokratnih naknada i podataka dostavljenih od strane HT-a obzirom da ista izravno rezultira povećanjem svih jednokratnih naknada u iznosu od čak 23%; ➤ naplatu jednokratne naknade za nadogradnju mreže do 300 m je nužno ukinuti obzirom da je trošak iste već uračunat u izračun 	<p>Prihvća se</p> <p>HAKOM upućuje na odgovor na prethodni komentar.</p>

veleprodajne mjesečne naknade za realizaciju usluge izdvojenog pristupa lokalnoj petlji.

II./ Telemach se dalje očituje na način kao slijedi;

1. Telemach nije suglasan sa objavljenim prijedlozima Odluke HAKOM-a obzirom da se istim značajno povećava trošak korištenja veleprodajnih usluga HT-a, a koju razinu povećanja Telemach nije niti mogao predvidjeti u svojim poslovnim planovima za 2024. Telemach ovdje skreće pozornost kako unatoč znatnom ulaganju u izgradnju vlastite svjetlovodne mreže, još uvijek značajnim dijelom koristi veleprodajne usluge HT-a temeljene na bakrenoj pristupnoj mreži, i to uslugu izdvojenog pristupa lokalnoj petlji (dalje: ULL usluga) te uslugu širokopojasnog veleprodajnog pristupa (dalje: BS usluga). Uz usluge temeljene na bakru, Telemach, kao i ostali alternativni operatori, koristi i veleprodajne usluge temeljene na svjetlovodnoj odnosno optičkoj mreži HT-a, i to BS FTTH uslugu i za uslugu pristupa pasivnoj pristupnoj svjetlovodnoj mreži na lokaciji distribucijskog čvora za svjetlovodne distribucijske mreže (dalje: FA-PON usluga).

Ako uzmemo u obzir samo aktivacijske i deaktivacijske naknade za ULL i BS usluge temeljene na bakru, koje Telemach u značajnoj mjeri koristi za realizaciju odnosno isključenje maloprodajne usluge krajnjem korisniku, prijedlozima Odluke se predviđa povećanje jednokratnih naknada od čak 23% u odnosu na trenutno važeće jednokratne naknade.

Stoga, novo predložene jednokratne naknade veleprodajnih usluga HT-a zajedno s predloženim novim mjesečnim naknadama izrazito negativno utječu na poslovanje Telemacha te rezultiraju povećanjem veleprodajnog troška u iznosu od više od 700 tisuća EUR-a godišnje (mjesečno 58 tisuće EUR-a). Pri čemu u izračun utjecaja nismo uračunali i povećane cijene komercijalne FA i FTTH usluge na konkurentnim područjima.

Trenutno važeće jednokratne naknade za regulirane veleprodajne usluge na tržištu M1 i M3b HAKOM je odredio odlukama od 29. prosinca 2022. godine te su iste u primjeni tek jednu godinu za razliku od trenutno važećih mjesečnih naknada koje su u primjeni skoro tri godine od 1. travnja 2021. Nastavno na primjedbu Europske komisije prilikom usvajanja odluke o trenutno važećim jednokratnim

naknadama sukladno kojoj je HAKOM pozvan da „*razmotri novo preispitivanje jednokratnih naknada nakon ažuriranja BU-LRIC+ troškovnog modela u 2023. ako obveza nadzora cijena u trenutačnom obliku ostane opravdana te da u svakom slučaju postupak izmjene jednokratnih naknada provede najkasnije u roku od pet godina*“, Telemach ističe kako je prilikom određivanja datuma početka primjene novih jednokratnih naknada trebao ipak voditi računa i o mogućnosti usklađenja poslovanja operatora korisnika, koji većim dijelom ovise o veleprodajnim uslugama HT-a, kao i o vremenu potrebnom za ažuriranje Testa istiskivanja marže (dalje: MST) radi testiranja reguliranih maloprodajnih proizvoda HT-a kako bi se izbjeglo dodatno narušavanje tržišnog natjecanja, odnosno kako bi primjena regulatornih obveza na veleprodajnoj i maloprodajnoj razini bila u cijelosti usklađena.

Slijedom toga, radi osiguranja regulatorne predvidljivosti i mogućnosti usklađenja poslovanja operatora korisnika te primjene regulacije na veleprodajnoj razini i maloprodajnoj razini, nužno je odrediti dulji rok primjene prijedloga odluke i to počev od 1. srpnja 2024. godine. Naime, prilikom sljedećeg ažuriranja BU-LRIC+ troškovnog modela HAKOM može voditi računa da uskladi primjenu svih veleprodajnih naknada, uključujući i mjesečnu naknadu za najam DTK-a.

2. U odnosu na izvršeno ažuriranje samo jedne vrijednosti u izračunu jednokratnih naknada, i to troška sata rada zaposlenika HT-a u 2022. godini na temelju podataka dostavljenih od strane HT-a, Telemach ovim putem ukazuje kako je navedeni porast izrazito dvojbena i neprihvatljiv.

Naime, iz obrazloženja prijedloga Odluka HAKOM-a razvodno jest kako HAKOM nije mijenjao izračun jednokratnih naknada HT-a usvojen Odlukama HAKOM-a od 29. prosinca 2022. godine, a temeljem kojeg su izračunate trenutno važeće jednokratne naknade od kojih jest dio njih i značajno smanjen u odnosu na do tada primijenjene jednokratne naknade. Tako se izračun jednokratnih naknada HT-a sastoji se od specifikacije aktivnosti koje su potrebne za realizaciju pojedinog veleprodajnog zahtjeva, specifikacije zadataka koje je potrebno odraditi u mreži HT-a te internog troška sata rada zaposlenika HT-a koji obavljaju potrebne aktivnosti.

S obzirom da se specifikacija aktivnosti i trajanje aktivnosti koje su uključene u izračun troška jednokratnih naknada nisu promijenile od prosinca 2022. godine kada su određene trenutno važeće jednokratne naknade, HAKOM je u ovom postupku, kako je i sam naveo, smatrao potrebnim ažurirati samo vrijednost sata rada zaposlenika te iznimno i vrijednost WACC-a, i to samo za izračun DSLAM pristupa kod kojeg se izračunava i mjesečna naknada.

Ažuriranje samo te jedne vrijednosti u izračunu jednokratnih naknada, troška sata rada zaposlenika HT-a koji obavljaju potrebne aktivnosti nužne za izvršenje veleprodajnih zadatka, rezultira drastičnim povećanjem visine skoro svih jednokratnih naknada za čak 23%.

Iz obrazloženja prijedloga Odluka HAKOM-a, dalje je razvidno kako je HAKOM ažuriranje vrijednost sata rada zaposlenika izvršio isključivo na temelju podataka tj. izračuna internog troška sata rada koji se temelji se na troškovima nastalim u 2022. godini. Međutim, navedeni izračun troška sata rada nije transparentan tj. priložen objavljenim Odlukama te operatorima nije dana niti mogućnost da se o istom uopće detaljno očituju, no HAKOM, kao nadležno regulatorno tijelo, isti mora detaljno provjeriti, ispitati i u cijelosti revidirati.

Nažalost, HAKOM je javno objavio samo paušalno pojašnjenje kako se interni trošak sata rada HT-ovih zaposlenika računa na razini funkcionalnog područja (njem. *Funktionsbereich* - FUB) i to za organizacijska, funkcionalna te projektna mjesta troška na kojima su evidentirani zaposlenici odnosno računa se prosječni trošak sata rada na razini FUB-a tzv. HRPF (*hourly rate per FUB*). Dodatno, HAKOM je napomenuo da neke aktivnosti čiji su troškovi uključeni u izračun jednokratnih naknada ne obavljaju zaposlenici HT-a nego vanjski

izvođači, u kojim slučajevima je u izračun troškova tih aktivnosti su uzeti stvarni troškovi koje HT plaća svojim vanjskim izvođačima.

Stoga iz navedenog nije jasno da li je do povećanja troška sata rada zaposlenika 2022. godine došlo uslijed povećanja stvarnih troškova koje HT plaća svojim vanjskim izvođačima (u kojem slučaju vjerujemo da se HAKOM ipak oslanja na izdane fakture) ili uslijed povećanja troška rada sata rada zaposlenika HT-a.

Ako pak do povećanja troška rada sata rada dolazi isključivo uslijed povećanja troška sata rada internih zaposlenika HT-a, koji se temelji na troškovima nastalim u 2022. godini, Telemach ističe kako je onda povećanje za čak 23% nerealno.

Prema javno objavljenim podacima Državnog zavoda za statistiku¹, za razdoblje od siječnja do studenoga 2022. prosječna mjesečna bruto plaća po zaposlenome u pravnim osobama Republike Hrvatske iznosila je 10.368 kuna (1.376,07 EUR-a), što je u odnosu na isto razdoblje 2021. nominalno više za 8,2%, a realno niže za 2,2%. Što se pak tiče bruto plaće po satu u telekomunikacijama – prosjek za 2021. iznosio je 10,65 EUR-a, a za 2022. 10,91 EUR-a. Dakle, iz navedenih službenih i relevantnih podataka razvidno jest kako je u prosjeku došlo do minimalnog i gotovo zanemarivog povećanja troška sata u telekomunikacijama pa je gotovo nemoguće da je istovremeno baš trošak sata rada HT-ovih zaposlenika koji vrše realizaciju jednokratnih aktivnosti rastao za 23%.

¹ <https://podaci.dzs.hr/2022/hr/29060>

Obzirom na navedene službene podatke o prosječnoj mjesečnoj bruto plaći, a pogotovo o bruto plaći po satu u telekomunikacijama, nužno je da HAKOM transparentno objasni i objavi na čemu temelji podatak o rastu troška sata HT-ovih zaposlenika koji vrše realizaciju jednokratnih aktivnosti za čak 23%.

Opreza radi, ukazujemo kako je riječ o regionalnim multifunkcionalnim terenskim grupama koje čine timovi tehničara zaduženi za instalacije i priključenja privatnih, poslovnih i veleprodajnih korisnika na mrežu HT-a i održavanje privatnih, poslovnih i veleprodajnih usluga. Dakle, nije niti čak riječ o tehničarima koji radi u jezgri mreže, čiji trošak sata rada ne bi niti trebao uopće ulaziti u izračun internog troška sata rada odnosno u HAKOM-ov izračun jednokratnih naknada.

Slijedom toga, a obzirom da se ažuriranjem samo jedne vrijednosti u izračunu jednokratnih naknada dolazi do drastičnog povećanja skoro svih jednokratnih naknada u iznosu od čak 23%, nužno je izvršiti dodatnu provjeru i detaljnu reviziju izračuna internog troška sata rada dostavljenog od strane HT-a te egzaktno objaviti postavke tog izračuna te pojašnjenje razloga eventualno tako utvrđenog povećanja predmetne vrijednosti.

3. U odnosu na predložene cijene jednokratnih naknada za nadogradnju mreže do 300 m za BS i ULL usluge temeljene na bakru, Telemach skreće pozornost HAKOM kako naplata predmetnih jednokratnih naknada više nije troškovno opravdana.

Naime, prilikom ažuriranja BU-LRIC+ troškovnog modela u 2023. godini HT je značajno povećao ukupnu duljinu bakrenih kabela u mreži i to za 15.847 km više nego u 2020. godini. Obzirom na izgrađenost bakrene mreže i izvršeno povećanje pokrivenosti kućanstva bakrenom mrežom u BU-LRIC+ troškovnom modelu koji se korišten za izračun mjesečnih naknada, nužno je ukinuti HT-u naplatu dodatnih troškova kroz jednokratne naknade, a koji se troškovi odnose na izgradnju bakrene mreže za priključke koje operatori korisnici ugovaraju za nove korisnike ULL i BS usluge.

Slijedom navedenog, a radi izbjegavanja dvostruke nadoknade troškova koji su očito već pokriveni mjesečnom naknadom kao rezultat izračuna iz ažuriranog troškovnog modela, nužno je ukinuti naplatu jednokratnih naknada za nadogradnju mreže do 300 m za realizaciju bakrene parice, i to na način da kod ULL usluge revidira proces realizacije i priključenja završne točke mreže na točku raspodjele (izvod pristupne mreže) odnosno proces uključenje naked BS usluge za novog korisnika na novoj parici.

III./ Slijedom svega navedenog, a obzirom da objavljeni Prijedlozi Odluka znatno utječu na poslovanje Telemacha, ukazujemo HAKOM-u kako je, kao nadležno regulatorno tijelo, u obvezi detaljno provjeriti, ispitati i u cijelosti revidirati izračun internog troška sata rada koji isključivo utječe na drastično povećanje jednokratnih naknada. Ujedno, ukazujemo HAKOM-u kako je upravo radi usklađenja poslovanja alternativnih operatora, ali i istovremene primjene regulatornih obveza određenih HT-u nužno odgoditi primjenu novih jednokratnih naknada do 1. srpnja 2024. godine. Prilikom sljedećeg ažuriranja BU-LRIC+ troškovnog modela pozivamo HAKOM da vodi računa o sinkroniziranoj primjeni svih veleprodajnih naknada, uključujući i mjesečne naknade za najam DTK-a.